

בע"ח (חיפה) 15-03-19927 - מדינת ישראל נ' מאהר בן סעיד כעכוש

בע"ח (חיפה) 15-03-19927 - מדינת ישראל נ' מאהר בן סעיד כעכוש ואח'מחוזי חיפה

בע"ח (חיפה) 15-03-19927

מדינת ישראל

ע"י פרקליטות מחוז חיפה (פלילי)

נגד

1. מאהר בן סעיד כעכוש

2. שריף בן סעיד כעכוש

3. שירין בת שחאדה מלחם

4. ש.כעכוש בע"מ ח.פ.

סעיד כעכוש

סעיד כעכוש

ע"י עו"ד אחמד מסרי ו/או באסל פלאח

בית המשפט המחוזי בחיפה

[26.07.2015]

כבוד השופטת תמר שרון נתנאל

החלטה

הערה מקדימה: בכותרת טיעונים שהוגשו על ידם, לא שמרו המשיבים על סדר המשיבים, כפי שצוין בטיעוני המבקשת.

סדר המשיבים נרשם, בהחלטה זו, כפי שנרשם בטיעוני המבקשת שהוגשו לתיק ביהמ"ש ביום 9.6.14.

1. לפניי בקשה, שהוגשה על ידי המדינה, למתן צו זמני, לפי סעיף 23 לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס (להלן: "חוק הלבנת הון") + הוראת סעיף 36(א) לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], תשל"ג-1973 (להלן: "פקודת הסמים"). המדינה מבקשת ליתן צו זמני לחילוט רכוש המשיבים, המפורט בטבלה המצורפת כנספח לבקשה (להלן: "הטבלה"), הכוללת: מקרקעין, כלי רכב התפוסים בידיה, כלי רכב נוספים, כספים מזומנים בשקלים ובמטבע זר, שיקים, כספים בחשבונות בנק ותכשיטים.

2. נגד המשיבים 1-3 הוגש כתב אישום בו הואשמו בביצוע עבירות מס שונות, שבוצעו על פי הנטען, במהלך השנים 2008 - 2013 ואף קודם לכך, אשר שוויון הכולל מוערך בשווי של מעל 11,500,000 מ"ח. בין היתר מואשמים המשיבים 1-3 בכך, שמסרו לבנקים מידע כוזב, המתייחס גם למשיבה 4 (להלן: "החברה"), במטרה שהבנקים לא ידווחו על כספים שהופקדו בחשבונות בנק, השייכים למשיב 1 (להלן: "מאהר"), בין היתר לכונס הנכסים ולרשות המיסים, על מנת לגרום לדיווח לא נכון, כאמור.

- נטען, כי מדובר בעבירות שנעברו במהלך השנים 2008-2013 ואף עובר לתקופה זו, ברכוש בשווי כולל של יותר מ-11,500,000 ₪.
- עוד טרם הגשת כתב האישום, הוגשו בקשות, להארכת המועד להחזקת התפוסים (חלקן נדון בפניי) ובתי המשפט שדנו בבקשות אלה קבעו, כי קיימות ראיות לכאורה להוכחת ביצוע העבירות המיוחסות למשיבים.
3. המבקשת טוענת, כי בית המשפט מוסמך להורות על חילוט רכוש לפי סעיף 23 לחוק, המחיל על החילוט את המנגנון שנקבע בסעיפים 36-36 לפקודה וכי לפי סעיף 21(א) לחוק, בהיעדר נימוקים מיוחדים, יש להורות על חילוט הרכוש, שכן רכוש זה יהיה בר חילוט אם יורשעו המשיבים בדין, באשר בוצעה בו עבירה.
- המבקשת מפנה גם לסעיף 26(א) לפקודה, המקנה לבית המשפט, אליו הוגש כתב האישום, סמכות ליתן צו זמני, או הוראות בדבר צעדים שיבטיחו אפשרות של מימוש החילוט.
- המבקשת טוענת, כי קיימות ראיות לכאורה להוכחת ביצוע העבירות בהן מואשמים המשיבים 1-3 וכי מחומר החקירה עולה יסוד סביר להניח שללא מתן צו כמבוקש, עלול הרכוש להיעלם או עלולות להיעשות בו פעולות שימנעו את מימוש החילוט או יפגעו בערכו.
- המבקשת מפנה לתנאים, לגבי שחרור חלק מהרכוש, כפי שנקבעו בהחלטות בית המשפט בתיק צ"א 10482-05-14 (שלום עכו) צ"א 44146-12-14 (שלום עכו) וע"ח 40611-01-15 (מחוזי חיפה) ומבקשת כי תנאים אלה ימשיכו לחול עד לסיום ההליכים בתיק זה.
- עוד מתבקש בית המשפט להורות, כי כלל הרכוש התפוס, למעט המקרקעין התפוסים ברישום, ינוהל על ידי האפוטרופוס הכללי, באמצעות יחידת החילוט, כאמור בסעיף 36 לפקודת הסמים, החל על ענייננו מכוח סעיף 23 לחוק הלבנת הון.
4. בישיבת יום 26.3.15, שנקבעה לדיון בבקשה, ביקשו ב"כ המשיבים לדחות את הדיון למועד אחר, על מנת לאפשר להם להיערך לטיעונים, תוך שהסכימו, כי הצו הארעי יוארך עד לקבלת החלטה.
- הדיון נדחה, אפוא, ליום 25.5.15 ובישיבה זו הגישה ב"כ המבקשת טיעונים בכתב (סומנו מ/1) וכן מסמך ניתוח סיכומים מהבנקים (סומן מ/1) וביקשה, לאור טיעוניה הכתובים של משיב מס' 5 (להלן: "סעיף"), ליתן לה שהות קצרה לשם עריכת בדיקות שונות בנוגע לנכסים ספציפיים, לבחון מחדש את הטענות לגביהם ולהגיש טיעון בכתב.
- בין הצדדים הוחלפו הצעות לעניין שחרור כלי הרכב, המצויות עדיין במו"מ ביניהם.
5. בדיון נוסף, שהתקיים ביום 26.3.15 הודיע עו"ד רוימי, מטעם מאהר, כי כלי הרכב השייכים למרשו יוחזרו לו, בהתאם להסכמה אליה הגיע עם המדינה ולפיכך התייתר הדיון בהם.
- ב"כ המבקשת הודיעה, כי לגבי כלי הרכב המסומנים במס"ד 24, 28, 30, 33 ו- 46, הגיעה המדינה להסדר לפיו כלי רכב אלה יוחזרו, בהתקיים תנאים כפי שנקבעו בהחלטת בית משפט השלום בעכו. עוד הודיעה, כי ככל שיהיה שינוי בתנאים, במסגרת הליך המתנהל בבית משפט השלום, תוגש הודעה מתאימה. בישיבה שלאחר מכן הודיעה, כי כלי רכב אלה שוחררו ולכן האמור בסעיף 12 לטיעוניה הכתובים (סומנו מ/1) אינו רלבנטי עוד.
- לגבי התכשיטים הרשומים בסוף הנספח - לאחר ששווים הוערך ב- 610 ₪, קיבלה המדינה את המלצתי והודיעה בדיון שהתקיים ביום 25.5.15 שהיא מסכימה להחזיר את התכשיטים לבעליהם.
6. בסיום ישיבת יום 25.5.15 ניתנה לצדדים שהות לברר את כל הדרוש בירור ולבוא בדברים ביניהם. בעקבות כך הוגשו לתיק ביהמ"ש טיעונים נוספים בכתב. טיעוני המבקשת הוגשו ביום 9.6.15, ותגובת המשיבים לטיעונים אלה הוגשה ביום 18.6.15.
7. לגבי המקרקעין המפורטים בטבלה, הודיעה המשיבה, בישיבת יום 25.5.15, כי היא מוותרת על עיקול ועל נקיטת אמצעים כלשהם בנוגע לדירה המסומנת במס"ד 10.
- באשר למקרקעין מס"ד 2, הודיעה ב"כ המדינה, כי לאור הליך אזרחי שהתקיים בדבר הבעלות במקרקעין אלה, בת"א 10220-01-13 ופסק הדין שניתן שם, היא חוזרת בה, בשלב זה מהבקשה "בכפוף להגשת ערעור או לשינויים כאלה ואחרים".
- בטיעון שהוגש על ידי המבקשת ביום 9.6.15, הודיעה המבקשת, שהיא חוזרת בה מבקשתה לחילוט המקרקעין המסומנים במס"ד 7-9 בטבלה.
- במסמך המשך טיעון מטעם המבקשת, שהוגש ביום 18.6.15, ביקשה המבקשת לקבוע דיון נוסף, ביחס לנכס מקרקעין המסומן במס"ד 3 בטבלה וזאת - בנוכחות מר מוחמד סלים מוסא, על שמו רשום הנכס.
- כמו כן הודיעה המבקשת, שהיא חוזרת בה מבקשתה באשר לדירה המסומנת בטבלה במס"ד 6.

באשר למקרקעין המסומנים במס"ד 2 ו- 3 בבקשה, ציינו המשיבים שאין הם טוענים לזכות בהם. בהודעה שהגישה המבקשת לתיק ביהמ"ש ביום 7.7.15, חזרה בה המבקשת מבקשתה גם לגבי נכס המקרקעין המסומן בטבלה במס"ד 6.

לפיכך, נותרו לדיון, במסגרת החלטה זו, נכסי המקרקעין המסומנים בטבלה במס"ד 1, 4 ו- 5. טיעוני המבקשת:

8. ב"כ המבקשת מסכימה, כי לחברה, היו הכנסות חוקיות, שדווחו למס הכנסה, אך טענה, כי אין לכך קשר לעבירה של הלבנת הון המיוחסת לה. נטען, כי הכספים המולבנים הם כלל הכספים שעברו בחשבונות הבנק של החברה ושל המשיבים 1-3 ונחזו להיות שלהם, תוך מרמה כלפי הרשויות וכי גם פעילות חוקית, המוסתרת ע"י שינוי מוטב, היא הלבנת הון, לפי סעיף 3(ב) לחוק איסור הלבנת הון.

בנוגע לרכוש לגביו נטען, שהוא שייך לסעיד נטען, כי קיים נגדו תיק מיסים פתוח, שמספרו בפרקליטות הוא 4877/14 וכי קיימות ראיות לערבוב הכספים. נטען, כי מאהר והמשיב 2 (להלן: "שריף") טענו שהם קיבלו את ההכנסות, לגביהן הייתה הסתייגות, מאביהם ואילו המבקשת טוענת, שמקור הכספים אינו מהאב, אלא מהכנסות לא כשרות, שהולבנו. נטען, כדוגמא, כי סעיד סיפק אותו הסבר, בעוד שהוא יודע שבניו משכירים נכס השייך לו ומקבלים את ההכנסות מדמי השכירות, בעוד שריף מצוי בהליך פשיטת רגל.

לגבי נכס 5 אין מחלוקת שהוא רשום על שמו של שריף. לגבי נכסים 1 ו-4 שברשימה, נטען, כדוגמא, כי סעיד מסר בהודעותיו במשטרה, שהוא נתן את המחסן לשריף אך, בפועל, המחסן שייך לשריף. כן אישר סעיד שאת הדירות (מס"ד 1 ו- 4 בטבלה), הוא משכיר תמורת חשבוניות של החברה.

נטען, כי דירה נוספת במס"ד 5 שבטבלה, היא דירת מגורים של מאהר, בעוד שלפי עדותו של סעיד מדובר בדירה ששייכת למאהר בפועל.

טיעוני המשיבים:

9. ב"כ המשיבים הגיש טיעונים בכתב ופירט, בעל פה, את טיעוניהם של המשיבים 1-4 ובנפרד מכך את טיעוניהם של המשיב 5.

כן הוגשו על ידו:

בקשה לגילוי חומר בתיק ע"מ 58586-12-13 (סומנה מש/1).

הודעת נימוקי הערעור לגבי ש. כעכוש בע"מ (סומנה מש/2).

הודעת נימוקי ערעור לגבי שריף כעכוש בע"מ (סומנה מש/3).

צילום של שלושה דפים (עמ' 152-157) מתוך ספרם של עו"ד יעל גרוסמן ועו"ד רוני בלקין "איסור הלבנת הון להלכה ולמעשה" (סומנו מש/4) בקשר לתפיסת רכוש של צד ג'.

לדבריו, כל כתב האישום סובב סביב המשיב 2 וסביב מעשיו החל משנת 2008, כאשר המשיבים 1, 3 ו- 4 עזרו לו בדרכים כאלה ואחרות. לדבריו, בהגשת כתב האישום התעלמה המבקשת מכך שהיה מסחר בכלי רכב ושהתקיימה הנהלת חשבונות מסודרת. לטענתו, לרישיון סחר אין כל קשר לכך, שכן מדובר לכל היותר בעבירה מינהלית.

נטען, שהטענה המרכזית לגבי משיבים אלה היא, כי בחומר הראיות חסרות תמיכות וחזזוקים כנדרש, תוך הפנייה לסעיף 21ג' לחוק הלבנת הון וכי אין בחומר הראיות הוכחה לידיעתו של המשיב 5, שמקורו של הכסף שמגיע אליו ממי המשיבים, הוא בעבירה ואף אין ראיות באשר לסכומים לגביהם ידע המשיב 5 שמקורם בעבירה.

כן נטען, שאין די בראייה על חשבוניות מפוקפקות, לכאורה, שהוציא המשיב 2 לשוכר כלשהו ששכר חנות בכפר מכר, על מנת להוכיח שהמשיב 5 (אשר, על פי הנטען, ביקש מהמשיב 2 להוציא לו חשבוניות מהחברה), קיבל כספים שמקורם בעבירה ובדבר היסוד הנפשי שהיה לו כאשר קיבל כספים אלו.

בהתייחס למשיבים 5 ו- 6 נטען, כי עד היום לא קוים שימוע למשיב 5 ולא הוגש נגדו כתב אישום ואף לא הוטחו בו האשמות ספציפיות. נטען, כי מקור הכספים בחשבון הבנק של המשיב 5 (תדפיס החשבון הוגש וסומן מש/5) הוא בפיצויים שקיבל המשיב 5 בגין הריגת בנו בשנת 2000 וכי הכספים התקבלו לפני שנת 2007 והוצהרו לרשויות המס. הוגשה אסופת מסמכים מסודרת לפי הטבלה שצורפה לבקשת המבקשת, ממסופרת לפי השורות בטבלה (סומנה מש/6).

כן הוגשה החלטה שניתנה בב"ש 9416/03 לעניין התנאים לתפיסה (סומנה מש/8).

10. בתגובתם לבקשה טענו המשיבים, כי תפיסת הרכוש גרמה וגורמת להם נזק רב, אשר אינם יכולים להעריכו כיום מאחר והוא נזק מתמשך הגדל והולך וכי אין כל הצדקה הנראית לעין בהחזקת הרכוש על ידי המדינה.

עוד טוענים המשיבים לפגיעה מהותית בחופש העיסוק, אשר נגרמה גם על ידי שלילת רישיון העסק שלהם ולפגיעה בשמם הטוב ומעמדם.

נטען, כי החברה הוקמה בשנת 2003, שנים לפני ששריף החל לעבוד בה, וכי אין לה ו/או למשיב 3, כל חלק בפעולות הנטענות וכי מחומר הראיות עולה, כי קיימים חשדות לכאורה לכשלים ניהוליים בספרי החשבונות ולא מעבר לכך. נטען, כי המבקשת לא ביצעה פעולות חקירה נדרשות, כך שחומר החקירה אינו מבסס את האשמות המיוחסות למשיבים.

11. באשר לרכושם של משיבים 5 ו- 6 נטען, כי המבקשת לא הצביעה על הסכום לגביו נטען לערוב, כאמור, וכי אין כל ראיה לערוב שכזה, או כי משיבים 5 ו- 6 ידעו על ביצוע עבירות כלשהן על ידי שאר המשיבים.

12. להלן טיעוני הצדדים לגבי המקרקעין שנותרו לדיון במסגרת בקשה זו -

באשר למקרקעין (מחסן ודירות) הרשומה במס"ד 1 ו- 4 לטבלה - חלקה 31 בגוש 18530 - טוענים המשיבים, כי הבעלים של מקרקעין אלה הם פאטמה כעכוש, אשתו של משיב 5 (מחסן ושתי דירות) והמשיב 5 (מחסן ושתי דירות). נטען שהמקרקעין נרכשו, ביום 20.11.98, מידי חליל עביד - מחציתם על ידי משיב 5 ומחציתם על ידי מוחמד סלים מוסא וכי בשנת 2011, מוחמד סלים מוסא נתן את חלקו במטרה ללא תמורה לאחותו, היא פאטמה כעכוש, אשתו של משיב 5.

באשר למקרקעין מס"ד 5 - חלקה 28 בגוש 18764 (5 דירות) - טוענים המשיבים, כי המשיב 5 רכש את המקרקעין בשנת 1978 ממשפחת ג'נטוס וכי בשנת 2009 הוא העביר מתוכם 159.3 מ"ר לבנו, שריף כעכוש, המשיב 3, במתנה וללא תמורה וכי על הבית בנוי בית משפחה בו מתגורר שריף. נטען, כי הבית נבנה זמן רב לפני הקמת החברה.

13. בנוגע לעיקול שהוטל על חשבונו הפרטי של המשיב 5, מספר 389-219568 בסניף 691, על סך ₪ 320,554 נטען, כי מדובר בחסכוניות חיים שאין להם כל קשר לפרשה. נטען, כי משיב 5 הוא אדם מבוגר, אשר חסך כספים אלה מעמלו במשך כל חייו. נטען, כי משיב 5 חולה דיאליזה וכי הצעדים שננקטו נגדו פוגעים בו ובזכויות היסוד שלו.

דיון:

המסגרת הנורמטיבית -

14. כאמור - למשיבים מיוחסת, בין היתר, עבירה של איסור הלבנת הון, על פי סעיף 3(ב) לחוק איסור הלבנת הון.

מאחר שלצורך הדיון יש חשיבות גם לסעיף 3(א) לחוק, אביא, להלן, את נוסח שני הסעיפים:

"3. איסור הלבנת הון

(א) העושה פעולה ברכוש, שהוא רכוש כאמור בפסקאות (1) עד (3) (בחוק זה - רכוש אסור), במטרה להסתיר או להסוות את מקורו, את זהות בעלי הזכויות בו, את מיקומו, את תנועותיו או עשיית פעולה בו, דינו - מאסר עשר שנים או קנס פי עשרים מהקנס האמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין -

(1) רכוש שמקורו, במישרין או בעקיפין, בעבירה;

(2) רכוש ששימש לביצוע עבירה;

(3) רכוש שאיפשר ביצוע עבירה.

(ב) העושה פעולה ברכוש או המוסר מידע כוזב, במטרה שלא יהיה דיווח לפי סעיף 7 או כדי שלא לדווח לפי סעיף 9, או כדי לגרום לדיווח בלתי נכון, לפי הסעיפים האמורים, דינו - העונש הקבוע בסעיף קטן (א); לענין סעיף זה, "מסירת מידע כוזב" - לרבות אי מסירת עדכון של פרט החייב בדיווח.

סעיף 1 (סעיף ההגדרות) שבחוק איסור הלבנת הון קובע, כי "פעולה ברכוש" (אליה מתייחס גם סעיף 3(ב) לחוק, היא:

"הקניה או קבלה של בעלות או של זכות אחרת ברכוש, בין בתמורה ובין שלא בתמורה, וכן פעולה ברכוש שהיא מסירה, קבלה, החזקה, המרה, פעולה בנקאית, השקעה, פעולה בניירות ערך או החזקה בהם, תיווך, מתן או קבלת אשראי, יבוא, ייצוא ויצירת נאמנות, וכן ערבוב של רכוש אסור עם רכוש אחר, גם אם הוא אינו רכוש אסור" (ההדגשות אינן במקור).

הבקשה הוגשה, כאמור, על פי סעיף 23 לחוק איסור הלבנת הון, המפנה, לענין החזקה בתפוסים לצורך חילוט בעתיד, להוראות סעיפים 36 עד 36' לפקודת הסמים המסוכנים. וזו לשון סעיף 23 לחוק:

"על חילוט רכוש ועל רכוש שחולט לפי חוק זה, וכן על קנסות שהוטלו על פיו יחולו, בשינויים המחויבים, הוראות סעיפים 36 עד 36' לפקודת הסמים המסוכנים..."

סעיף 36(ב) לפקודת הסמים המסוכנים, מקנה לביהמ"ש סמכות ליתן צו להחזיק בתפוסים לצורך חילוטם עוד טרם הגשת כתב אישום, כדלקמן:

"בית המשפט המחוזי רשאי לתת צו זמני כאמור בסעיף קטן (א), בטרם הוגש כתב אישום, על-פי בקשה חתומה בידי פרקליט מחוז הנתמכת בתצהיר כי יש יסוד סביר להניח שהרכוש שלגביו מבקשים את הצו עלול להיעלם או שעלולים לעשות בו פעולות שימנעו את מימוש החילוט; תקפו של צו זמני לפי סעיף קטן זה יפקע אם לא הוגש כתב אישום תוך תשעים ימים מיום שנתיין".

15. השאלה המתעוררת במקרה דנן, היא מה סוג הקשר שיש להוכיח (ועל מי נטל ההוכחה), בין העבירות המיוחסות למשיבים ובין הרכוש. היינו - האם על המדינה להוכיח, שהרכוש לגביו מתבקש צו חילוט זמני, הושג כולו בעבירה, או שמא די שהמדינה תראה, בשלב זה, כי קיימות ראיות לכאורה לביצוע עבירות על סעיף 23 לחוק ואין היא צריכה להוכיח, כי הרכוש הספציפי שבכוונתה לבקש חילוטו בעתיד (ככל שהמשיבים יורשעו בדין) ושלגביו מתבקש הצו הזמני, הושג תוך ביצוע עבירות אלה.

סוגיה זו נדונה בע"א 9796/03 - חביב שם טוב ואח' נ' מדינת ישראל, פד נט(5), 397(21/02/2005), שם הבהיר ביהמ"ש (מפי כבוד המשנה לנשיא, השופט חשין), כי קיימת אבחנה בין הוראת סעיף 3(א) לחוק איסור הלבנת הון, הנוקטת לשון "פעולה ברכוש אסור" [שמהותו מפורטת בס"ק (1) עד (4)] ובין הוראת סעיף 3(ב) לחוק, הנוקטת לשון "פעולה ברכוש" וציין, כי "... חזקה כפולה ומכופלת היא שאם באותו סעיף-חוק עצמו בחר החוק להשתמש בשני מונחים שונים, לא יד המקרה הייתה בדבר". וכי: "ברי כי אילו היה המחוקק מתכוון לצייר במקום כה סמוך וקרוב - דהיינו בסעיף קטן (ב) - ב"רכוש אסור" דווקא, היינו שומעים על-כך מפורשות. אין זאת אלא שהקירבה בין שני סעיפי המשנה מדגישה ביתר את השוני ביניהם". אבחנה זו עולה גם מסעיף 24(א) לחוק, שם עשה המחוקק שימוש בשני המושגים, דבר המדגיש כי אין הם זהים.

כבוד השופט חשין מציין, את ההבדלים המהותיים בין סעיף 3(א) לחוק ובין סעיף 3(ב) לחוק, תוך שהוא מציין, כי כל אחד מהסעיפים הנ"ל יועד למטרות שונות המשלימות זו-את-זו ומפנה לפסיקה קודמת, אשר הבהירה את ההבדלים בין שני הסעיפים ואת תכליותיהן השונות.

כבוד השופט חשין קובע, כי:

"החלתה של הוראת סעיף 3(ב) לחוק (גם) על רכוש שלא הוכח כי מקורו בעבירה, עולה בקנה אחד עם לשון ועם תכליתן של הוראות הסעיפים 9-17 שלחוק. הוראות הסעיפים 7ב3, (ו-9) קשורות זו-אל-זו בטבורן, וקריאתן בסדרן הנכון תבהיר מעצמה את תחום פרישתה של הוראת סעיף 3(ב). שלא כדרכו בחוקים אחרים, בחוק איסור הלבנה הקדים המחוקק נעשה לנשמע: שבחוקים אחרים משמיענו המחוקק בתחילה חובות ומטלות, ורק לסוף קובע הוא עבירות שעוברים מי שהפרו חובות ומטלות שהוטלו עליהם, ועונשים בצדן של העבירות, ואילו בחוק איסור הלבנה פתח המחוקק בעבירות ובעונשים ורק בהמשך הגיע לחובות ולמטלות. אם נקרא עתה את חוק איסור הלבנה בדרך המקובלת, נפתח בהוראות סעיפים 9-17 - אלו הוראות המטילות חובות דיווח למיניהן - ונמשיך בהוראת סעיף 3(ב), זו הוראה הקובעת עבירה ועונשים על מי שהפר חובות דיווח הנגזרות מהוראות הסעיפים 9-17. והנה, הוראות הסעיפים 9-17, מעיקרן - הוא הדין בהוראות צו חובות דיווח - חלות הן על כל רכוש שהוא ולא אך על "רכוש אסור". אמות-המידה הקובעות בחובות הדיווח של נותני שירותים פיננסיים - לפי סעיף 7 - ושל הבאים לישראל או היוצאים ממנה - לפי סעיף 9 - אין עניין כלל במקורו של הרכוש, אם מקור בלתי חוקי הוא או אחרת. אמות-המידה עניין הוא אך ורק בשוויו של הרכוש, בהיותה של הפעולה חריגה ביחס לפעולותיו של הלקוח וכדומה. וכלכתו של החבל אחר הדלי והצל אחר מטיל-הצל, כן יהא פירושו של סעיף 3(ב) (כלכתו אחר הוראות הסעיפים 9-17 לחוק. סעיף 3(ב) (תכליתו היא לשמש חגורת ביטחון סביב הוראות הסעיפים 9-17) (כשם שמהווה הוא חגורת ביטחון סביב הוראת סעיף 3(א)), ובאשר תלכנה הוראות הסעיפים 9-17 שם ילך אף-הוא. ואם חובת הדיווח כהוראת הסעיפים 9-17 חלה על כל רכוש - יהא מקורו אשר יהא - מה טעם ומה היגיון וסבירות יש בקביעה כי עבירה של עשיית מעשה לחמוק מהחובה - למשל: מסירת מידע כוזב כהוראת סעיף 3(ב) לחוק - תחול רק על "רכוש אסור"? השאלה שאלה והתשובה בה. " (סעיף 20 לפסה"ד).

למעשה, מדברי כבוד השופט חשין עולה, כי העבירה האמורה בסעיף 3(ב) לחוק איסור הלבנת הון, היקפה רחב מהיקף העבירה אשר בסעיף 3(א) לחוק.

כן מציין כבוד השופט חשין, כי גם תכלית החוק - לחימה בתת התרבות של פשיעה מתוחכמת, מאורגנת, קשה לאיתור, רחבת היקף וחוצת גבולות, בה מעורבים סכומי כסף גבוהים, אשר העבריינים פועלים להלבנתם, לטשטוש מקורם וליצירת מצג שווא לפיו מדובר בכספים כשרים, מחייבת פרשנות זו. מכאן גם החשיבות שבחובת הדיווח על כספים ועל תנועות כספים גדולות וכך הוא אומר: "גם לפי תכליתו נועד סעיף 3(ב) לחול על כל רכוש שהוא, בין רכוש אסור בין רכוש שלא הוכח כי רכוש אסור הוא".

16. בהחלטה שניתנה בב"ש (שלום ירושלים) 9416/03 - ENS קרדיט בע"מ ואח' נ' מדינת ישראל, (01/01/2004), מפי כבוד השופטת מיכל אגמון-גונן, אליה הפנו ב"כ המשיבים, דן ביהמ"ש בבקשת המבקשים לקבל לידיהם את התפוסים ולא בבקשת המדינה להמשיך ולהחזיק בהם.

כבוד השופטת גונן עשתה אבחנה בין חילוט בעבירה לפי סעיף 3(א) לחוק לבין חילוט בעבירה לפי סעיף 3(ב) לחוק, שגדרו, לשיטתה, מצומצם יותר, אך גם היא מסכימה, כי: "... כאשר מדובר בכסף מזומן, ברור שאין כל דרך להראות שהכספים שנתפסו הם אלו שבהם נעברה העבירה. אולם לאור העובדה שבאותו חשבון בנק הופקדו ונמשכו סכומים גבוהים כפי שציינתי, מה שנתפס הוא חלק קטן מהמחזור, ועל כן יש לומר כי זיקה הוכחה. שאם לא תאמר כן תרוקן למעשה את סעיף החילוט מתוכן, כאשר מדובר בחשד לעבירות לפי סעיף 3(ב) וכאשר מדובר בהלבנת הון דרך מוסדות פיננסיים, שחלק ואולי אף עיקר פעילותם היא פעילות לגיטימית. הלא, כפי שפתחתי ואמרתי זו היא בדיוק משמעותה של הלבנת ההון - הטמעת רכוש אסור שהופק בעבירה ברכוש לגיטימי במוסדות פיננסיים".

אבהיר כי, לטעמי, כאשר מדובר בעבירה של עשיית פעולות ברכוש על מנת שלא לדווח, או על מנת לדווח דיווח לא נכון, די בכך שיהיו בידי המדינה ראיות לכאורה לכך, שבכספים שנתפסו נעשו פעולות כדי להימנע מדיווח או כדי לדווח דיווח לא נכון ואין צורך להוכיח איזה חלק מהכספים הושג בעבירה. אין כל אפשרות לעמוד בדרישת הוכחה שכזו וגם אין הגיון או סבירות בכך, במיוחד כאשר מדובר בעבירות שנעשו לאורך תקופה ארוכה וכאשר מקור חלק מהכספים בעסק חוקי.

הן זו בדיוק המטרה של עירוב כספים לא חוקיים ולא מדווחים בכספיו של עסק חוקי - הרצון להסוות את הפעילות הבלתי חוקית. לפיכך, ברי כי החשבונות "החוקיים" משמשים לביצוע עבירות המס ועבירות הלבנת ההון ומאפשרים את ביצוען. לפיכך, כל הכספים אשר בחשבונות הבנק של המשיבים, בהם נעשו פעולות, בין בזיוף, בין בהעברות כספים ובין בדרכים אחרות, הם הרכוש בו נעברה העבירה, או הרכוש אשר שימש לביצוע העבירה או הרכוש שאיפשר את ביצועה, כך שמבחינה זו, עונים כל הכספים והשיקים שנמצאו אצל המשיבים ובחשבונותיהם, על ההגדרות אשר בסעיף 21(א) לחוק איסור הלבנת הון, הקובע איזה רכוש ניתן לחלט, בהליך פלילי, כדלקמן:

"21. חילוט רכוש בהליך פלילי

(א) הורשע אדם בעבירה לפי סעיפים 3 או 4, יצווה בית המשפט, זולת אם סבר שלא לעשות כן מנימוקים מיוחדים שיפרט, כי נוסף על כל עונש יחולט רכוש מתוך רכושו של הנידון בשווי של רכוש שהוא -
(1) רכוש שנעברה בו העבירה, וכן רכוש ששימש לביצוע העבירה, שאיפשר את ביצועה או שיועד לכך;

(2) רכוש שהושג, במישרין או בעקיפין, כשכר העבירה או כתוצאה מביצוע העבירה, או שיועד לכך." 17. בהחלטות קודמות, שניתנו על ידי הערכאות השונות, בהליכים שקדמו להגשת כתב האישום (ובכללן גם החלטות שניתנו על ידי), נקבע כי קיימות ראיות לכאורה נגד המשיבים 1-4, בענין העבירות המיוחסות להם. עיינתי שוב בחומר החקירה הרב, שהועבר לעיוני בטרם החלטה בבקשה זו, ומסקנתי נותרה בעינה. לא מצאתי כי יש בטענות המעטות שהועלו על ידי ב"כ המשיבים, בהליך זה, כדי לערער את חומר הראיות נגד המשיבים 1-4. אציין, בקצרה, כי קיימות ראיות (הכוללות עדויות ומסמכים מסוגים שונים) לכך שמאהר ושירין עסקו במתן הלוואות בשוק האפור, תוך עירוב הכספים שהתקבלו מכך, בכספי החברה. בין היתר, אין התאמה בין מסמכי חשבונות החברה לבין הכספים שהופקדו בחשבון הבנק שלה, קיימות ראיות (ובכללן - עדויות ושיקים) המצביעות על עירוב בין שיקים של ההלוואות לשיקים של רכישת כלי רכב וכן וקיימות העברות כספים בין חשבון הבנק של שרף לחשבון החברה. בנוסף, נתפסו סכומי כסף, במזומן, ללא שניתן להם הסבר. קיימות ראיות על כך שלא נעשו דיווחים למס הכנסה, נעשו דיווחים חסרים, לגבי כל סוגי עסקיהם של המשיבים 1-4, וכוזבים בחלק מפרטיהם. קיימות ראיות (עדויות, מסמכים ומסדרי זיהוי) על כך שמאהר התחזה, במרמה, כשרף, בפני עובדי סניף בנק הפועלים בעכו. המשיבים טוענים, כי גם אם לא היה לחברה היתר לניהול עסק, קיימות הוכחות לכך שהיה מסחר בכלי רכב וקיימת כניסת כספים לחשבונות הבנקים. נטען, כי הכול סובב סביב שרף וכי החברה ושאר המשיבים "עזרו לו" בדרכם כאלה ואחרות. גם אם יש ממש בטענות אלה (ואינני קובעת כך), אין בכך כדי להועיל למשיבים האחרים, לאור הראיות הקיימות נגדם למעורבותם בעבירות וגם אם חלקיהם של המשיבים 2-4 במעשים אינם זהים, אין בכך כדי להשפיע על ההחלטה הנדרשת בבקשה זו. 18. על מנת שיינתן צו זמני, על המדינה להוכיח לא רק כי קיימות ראיות לכאורה לביצוע העבירות המיוחסות למשיבים, אלא גם כי הרכוש לגביו היא מבקשת מתן צו (על מנת לאפשר חילוטו בעתיד) הוא רכוש הנכלל בגדר סעיף 3(ב) לחוק איסור הלבנת הון, היינו - שנעשתה בו פעולה, או נסמר לגביו מידע כוזב, שמטרה שלא יהיה דיווח לפי סעיפים 7-9 לחוק, או שהדיווח לא יהיה נכון. סבורתני, כי לגבי חשבונות הבנק, קיימות ראיות לכאורה, כנדרש וכך גם לגבי כלי הרכב. אשר לנכסי המקרקעין, יש לבחון אם אמנם נרכשו נכסים אלה בתקופה הרלבנטית לביצוע העבירות, היינו - משנת 2008 ואילך והאם המשיבים עירבו נכסים אלה, או חלק מהם, בביצוע העבירות או בכספים "הנגועים". לשני נכסי המקרקעין, הנדונים במסגרת החלטה זו, אתייחס בהמשך.

19. אין חולק, שמזומנים אינם ניתנים לזיהוי, אך העירוב שנהגו המשיבים בין עסקי החברה ונכסיה ממכירת כלי רכב ובין עסק ההלוואות ושאר עיסוקיהם והכנסותיהם מבסס, גם הוא, זיקה בין הכספים המופקדים בחשבונות החברה ובחשבונותיהם הפרטיים של המשיבים ובין העבירה על חוק איסור הלבנת הון, המיוחסת להם.
- אכן, חילוט כספים "נקיים", אינו עומד בתנאי פסקת ההגבלה של חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, הקובע את זכות הקניין כזכות יסוד, אך, כאמור, בענייננו טענה המדינה והראתה לכאורה, כפי שעולה מחומר הראיות, כי ההיקף הכספי של העבירות בהן הואשמו המשיבים עולה על שווי הרכוש שנתפס מהם וכי קיים עירוב ברכוש, כאמור לעיל, ודי בכך כדי שיינתן צו, כמבוקש.
- סעיד טוען, כי מקור הכספים בחשבונו, הוא פיצויים בגין הריגת בנו, אותם קיבל בשנת 2000. לתמיכה בטענה זו הוגש אישור יתרת חשבונות ליום 31.12.07, לפיו קיים בחשבון פיקדון בסך של כ- 280 אלף ₪, אך לא הוגש כל מסמך המצביע על מקורו של פיקדון זה ולא אוכל בשלב זה לקבוע כי יש בסיס לטענה.
20. ערה אני לקושי הכלכלי אשר תפסת הרכוש גרמת למשיבים, במיוחד לאור משך הזמן הארוך בו הרכוש מוחזק וימשיך להיות מוחזק - עד לסיום ההליך הפלילי ומתן החלטה מה יעשה בו. ראו, לעניין זה, דברי כבוד השופט חשין (כתוארו אז) ברע"פ 1792/99 - אלי גאלי נ' משטרת ישראל, פד נג(3), 312 (03/06/1999).
- "...המשך החזקת החפץ שנתפס בידי המשטרה יש בו כדי לפגוע בזכות הקניין של הבעלים - מעבר לפגיעה שהייתה בעצם התפיסה - ומכאן עשויה שתילמד חובה המוטלת על המשטרה - ועל בית-המשפט בשיבתו לביקורת על מעשי המשטרה - לבדוק ולמצוא לא אך אם תפסת הנכס נעשתה לתכלית ראויה אלא גם אם המשך החזקת הנכס בידי המשטרה אינו פוגע בבעלים במידה העולה על הנדרש. לשון אחר: שומה עליו על בית-משפט לבדוק ולמצוא אם קיימת חלופה אשר תשיג את תכלית 'מעצרו' של הנכס, אך פגיעתה בבעל הזכות בנכס תהא פחותה מן הפגיעה בו אם תמשיך המשטרה ותחזיק בנכס..."
- לגבי השיקים, סבורה אני, כי בנסיבות המקרה שבפניי לא קיימת דרך אחרת, שפגיעתה פחותה, מאשר מתן צו לגבי השיקים, הצריכים גם לשמש ראיה. לפיכך, ניתן צו, כמבוקש, לגבי השיקים.
- לגבי הכספים שנתפסו בחשבונות הבנק השונים, קיימת חלופה שפגיעתה פחותה והיא ערבות בנקאית, בלתי מוגבלת, בשווי הכספים שנתפסו. לפיכך, ניתן צו, כמבוקש, לגבי הכספים, אולם ככל שחפצים המשיבים לקבלם - יוכלו לעשות כן נגד המצאת ערבות בנקאית, בגובה שווים.
21. לגבי נכסי המקרקעין שנותרו לדיון -
- חלקה 31 בגוש 18530 (מס"ד 1+4) (להלן: "חלקה 31") -

מדובר במקרקעין עליהם בנויים דירות ומחסנים. ואשר נרכשו, בשנת 1990, על ידי המשיב 6, אבי המשיבים (להלן: "סעיד") ועל ידי דודם מוסא (להלן: "מוסא"), אשר העביר את חלקו לפאטמה כעכוש (להלן: "פאטמה"), אמם של המשיבים 1 ו- 2, בשנת 2011. שנה לאחר מכן, על פי הסכם מיום 27.6.12, העבירה פאטמה את חלקה, ללא תמורה, אל שריף.

ב"כ המשיבים טוען, כי חלקה של פאטמה לא הועבר, בסופו של דבר אל המשיב 2, מחשש לאפליה בין האחים וכי עובדה היא שהסכם המתנה לא הוגש לרישום ואילו ההסכם בין מוסא לבין פאטמה הוגש לרישום לאחר מכן - ביום 11.3.13, לפני פתיחת החקירה הגלויה ואילו שמו של שריף לא נזכר כלל בדיווחים. עוד מציין ב"כ המשיבים, כי פאטמה כלל לא נחקרה בעניין המתנה.

אלא, שבתיק מצויים מסמכים מהם עולה, לכאורה, כי הנכס אכן הועבר לשריף. כך, למשל, נמצא הסכם שכירות, משנת 2012, לפיו שריף השכיר לאחר מחסר הקיים בנכס וסעיד אישר בחקירתו, כי תמורת השכרת המבנים שבנכס זה, מוצאות חשבוניות של החברה.

לפיכך טוענת המדינה, כי מדובר בנכס השייך, בחלקו, לשריף ובחלקו האחר הוא "רכוש מעורבב". חלקה 28 בגוש 18764 (מס"ד 5) (להלן: "חלקה 28") -

המשיבים טוענים, כי הנכס (שטח מקרקעין, המצוי בכפר יאסיף, עליו נבנו 5 דירות) נמצא בבעלותו של סעיד (נגדו לא הוגש כתב אישום) וכי בשנת 2009 העביר סעיד לשריף שטח של 150 מ"ר בלבד ממקרקעין אלה, אשר נרכשו ונבנו שנים רבות לפני ביצוע העבירות הנטענות על ידי המשיבים 1-4.

נטען, כי על המקרקעין בנוי בית המשפחה, אשר נבנה זמן רב לפני הקמת החברה והוא משמש בית מגורים לשריף. בחומר החקירה (וכן באסופת המסמכים שהוגשה על ידי המשיבים וסומנה מש/6), מצויים מסמכים, המתייחסים לנכס זה ועל פיהם סעיד רכש את המקרקעין בשנת 1978 ובשנת 1988 הוא סיים לבנות על המקרקעין דירת בת שלושה חדרים. כמו כן נמצא הסכם מתנה מיום 8.2.08, בדבר העברת אותם 165 מ"ר מהמקרקעין (שהם דירה בקומה א') מסעיד לבנו שריף. כן העביר סעיד לבנו יוסף, שטח של 126 מ"ר (דירת מגורים בקומה ב', שנבנתה בשנת 1999). בנוסף קיימות על מקרקעין אלה דירות מושכרות, כעולה ממסמכים המצויים בתיק המיסוי.

- המדינה טוענת, כי קיימות אינדיקציות בחומר הראיות לכך שנכס המקרקעין שייך לשריף ולא לסעיד ובכללן - הסכם שכירות, משנת 2010, לפיו שריף השכיר למאהר את הדירה בה הוא מתגורר, קיימות סתירות בעדויותיהם של סעיד ושל שירין בנוגע לבעלות בדירה בה מתגוררים מאהר ושירין, כאשר שירין טוענת שהדירה שייכת לסעיד ואילו סעיד טוען שהיא שייכת למאהר.
- בנוסף, טוענת המדינה, כי סעיד העביר לשריף (בשנת 2008), חלק גדול יותר מהמקרקעין וכן מצביעה, כי, למעשה, הנכס כולו שייך לשריף.
- לאור כל זאת נטען, כי, לכל הפחות, מדובר בנכס מקרקעין זה שאינו שייך לסעיד, אלא לשריף.
22. סבורה אני, כי מתמלאים התנאים הנדרשים למתן צו זמני, כמבוקש, לגבי חלקה 31 אך לא כך הוא לגבי חלקה 28.
- כאמור לעיל, לשם מתן צו כמבוקש, יש להראות, כי מדובר בעשיית פעולה ברכוש, במטרה שלא יהיה דיווח או שיהיה דיווח כוזב. תנאי זה מתקיים, לכאורה, לגבי חלקה 31, שכן הוכח שהוצאו חשבוניות של החברה בגין השכרת חלקים מחלקה זו. בשים לב לראיות נגד החברה, עיסוקיה ודיווחיה ונגד המשיבים ולחלקו, לכאורה, של שריף בהשכרת חלקה 31, יש בכך די כדי להראות שנעשה עירוב בין חלקה 31 לבין הדיווחים הלא נכונים לגבי עסקיה והכנסותיה של החברה וכדי להראות, לכאורה, כי נעשו בחלקה פעולות לשם המטרות הפסולות האמורות בסעיף 3(ב) לחוק איסור הלבנת הון ומשכך - אין בעובדה שהחלקה נרכשה שנים לפני ביצוע העבירות, לכאורה, כדי לכרסם בהצדקה למתן הצו.
- לא כך הדבר לגבי חלקה 28. גם חלקה זו נרכשה על ידי סעיד, שנים רבות לפני הקמתה של החברה ושנים רבות לפני שבוצעו, לכאורה, העבירות המיוחסות למשיבים. לגבי חלקה זו לא קיימת כל אינדיקציה לעירוב בפעילות הלא חוקית המיוחסת לחברה ולמשיבים.
- בעצם העובדה שסעיד העביר חלק מחלקה 28 לילדיו, אשר אחר מהם (שריף) הוא המשיב 2 בבקשה זו, אין די. אין בכך כדי להעיד על עירוב הנכס בין הנכסים "הלא חוקיים", או בעירוב הנכס בפעילות הבלתי חוקית המיוחסת למשיבים, בעבירות המיוחסות להם, או בתוצריהן של עבירות אלה.
- סיכום
23. מובהר, כי החלטה זו מתייחסת לחשבונות הבנק, לכסף המזומן, לשיקים וכן לנכסי המקרקעין המסומנים ברשימה במס"ד 1+4 ו-5, בלבד.
- ההחלטה אינה מתייחסת לכלי הרכב שנשארו בידי המדינה. לגבי אלה - על המדינה להגיש הודעה, עד לא יאוחר מיום 10.9.15, אם עלה בידי הצדדים להגיע להבנות.
24. אני מקבלת את הבקשה לגבי כל הכספים (המזומנים, חשבונות הבנק והשיקים). כמו כן אני מקבלת את הבקשה לגבי חלקה 31 בגוש 18764.
- הבקשה נדחית לגבי חלקה 28 בגוש 18530.
25. לגבי הכספים שנתפסו בחשבונות הבנק - ניתן יהיה לשחררם לידי המשיבים נגד המצאת ערבות בנקאית אוטונומית, בלתי מותנית, שאיננה מוגבלת בזמן, בשווי הכספים שנתפסו.
- כלל הרכוש התפוס, למעט המקרקעין התפוסים ברישום, ינוהל על ידי האפוטרופוס הכללי, באמצעות יחידת החילוט, כאמור בסעיף 36' לפקודת הסמים המסוכנים.
26. המדינה תשקול שוב עמדתה לגבי נכס המקרקעין המסומן ברשימה במס"ד 3. ככל שתעמוד על הבקשה, תגיש הודעה מתאימה עד לא יאוחר מיום 10.9.15 וככל שיהיה צורך, ייקבע דיון במעמד המשיבים הרלבנטיים לרבות מר מוחמד סלים מוסא, ת.ז. 020035168, מכפר גדידה-מכר, אשר על שמו רשום הנכס.
- מזכירות: להמציא ההחלטה לצדדים ולקבוע תזכורת מעקב ליום 10.9.15.
- ניתנה היום, י' אב תשע"ה, 26 יולי 2015, בהעדר הצדדים.